

Handboek waarderingstekens Scouting Nederland

**Voor leden van beoordelingscommissies
versie 2.0 - oktober 2020**

**GOED
BEZIG**

Inhoudsopgave

1	Versiebeheer	4
2	Aanleiding en achtergrond	5
2.1	Aanleiding	5
2.1.1	Uitwerking voorstel tot opdracht	5
2.1.2	Uitvoering van de opdracht	5
3	Nieuw stelsel waarderingstekens	6
3.1	Ontwerpen nieuwe waarderingstekens	6
3.1.1	Advies van experts	6
3.1.2	Participatieve keuze dieren	6
3.2	Nieuw aanvraagproces	7
3.2.1	Aanvraagformulier	7
3.2.2	Inrichting afhandelingsproces: beoordelingscommissies en OTRS	7
3.2.3	Indeling interregionale beoordelingscommissies waarderingstekens – IBW's	8
3.2.4	Landelijke beoordelingscommissie waarderingstekens – LBW	10
3.2.5	Landelijk bestuur	10
3.2.6	Notificatie voor de aanvraag van lustrumtekens	10
3.2.7	Ervaringspieken	10
4	De waarderingstekens en de criteria voor toekenning.	12
4.1	Onderscheidingen	12
4.1.1	Tekens voor kaderleden en buitengewone leden	12
4.1.2	Voor jeugdleden, kaderleden en buitengewone leden:	14
4.1.3	Tekens voor leden en niet-leden	15
4.1.4	Erkenning oude onderscheidingen	16
4.1.5	Het dragen van een koninklijke onderscheiding:	16
4.1.6	Tekens op de Scoutfit	16
4.2	Vastgestelde voorwaarden voor toekenning van de waarderingstekens	17
4.3	Werken met de criteria	21
4.4	Werkwijze van- en aandachtspunten voor de commissies	25
4.4.1	Waarderen is mensenwerk.	26
4.5	Administratieve afhandeling	29
5	Bijlagen	33
5.1	Contactgegevens	33
5.2	Handout powerpoint OTRS	33
5.3	Automatische e-mails OTRS	33
5.4	Certificaten (2 voorbeelden)	33

5.5	Kosten waarderingstekens	33
5.6	Poster waarderingstekens	33
5.7	Powerpoint waarderingstekens ter presentatie in groeps- / regioraad	33

1 Versiebeheer

#	Auteur	Datum	Wijzigingen	Goedgekeurd door
0.1	Melle van der Heide	15 sep 2018	Eerste grove concept	n.v.t.
0.2	Kees Thuijsman	13 nov 2018	Aanvullingen en nieuwe teksten; revisie bestaande teksten.	
0.3	Kees Thuijsman	22 nov 2018	Aanpassingen n.a.v. bespreking in LBW mmv M. Akkermans	
0.4	Merlijn Kiezenberg	24 nov 2018	4.1 bijgewerkt en opgesplitst in 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3 en 4.2.4	
0.5	Kees Thuijsman	4 dec 2018	Wijzigingen n.a.v. bespreking 3/12 met secretariaat LSC en ScoutShop Leusden.	
0.6	Kees Thuijsman	20 dec 2018	Verwerking opmerkingen werkgroep.	
0.7	Melle van der Heide & Merlijn Kiezenberg	26 jan 2019	Invoegen definitieve pdf's en definitieve mail-opties OTRS	
0.8	Marjolein Akkermans	30 jan. 2019	Nalopen, laatste dilemma's oplossen en verwerken	
0.9	Team communicatie LSC	30-1-2019	Publicatie-gereed maken	
1.0			Volledige publicabele versie fiatteren	Marjolein Akkermans
1.1	Marjolein Akkermans	28-2-2018	Pag 13, 15,16,17	
1.2	Marjolein Akkermans	27-3-2018	Pag 9 (3.2.6) Pag 25 (coo en afstemm) pag 27, 28 (adm) pag 29. Toevoeging bijlage 10, 11, 12 aanpassen bijlagen 1, 2. 4, 6,	
1.3	Team communicatie LSC	28-3-2019	Volledige publicabele versie fiatteren	Marjolein Akkermans
2.0	Kees Thuijsman & Klaas Kok	05-10-2020	Aanvullingen n.a.v. evaluatie-sessie november 2019 en overleg LBW-LSC	Fedde Boersma
2.0	Landelijk team Communicatie LSC	15-10-2020	Volledige publicabele versie fiatteren	

2 Aanleiding en achtergrond

Voor je ligt het handboek waarderingstekens van Scouting Nederland. In dit handboek staat alles wat je moet weten omtrent het waarderingstekenstelsel dat Scouting vanaf april 2019 gebruikt. Het oude stelsel heeft dienst gedaan van 1973 tot 2019 en was aan herziening toe. Een mooie uitdaging om met zijn allen dit nieuwe stelsel op een goede manier uit te voeren¹.

2.1 Aanleiding

Op de landelijke raad van juni 2013 wordt gevraagd of het mogelijk is om het waarderingstekenstelsel dusdanig in te richten, dat ook leden die alleen op groepsniveau actief zijn het zilveren of gouden waarderingsteken zouden kunnen halen. Hierop besluit het landelijk bestuur van Scouting Nederland om het stelsel in zijn geheel aan een evaluatie te onderwerpen. Een commissie die deze evaluatie vorm gaf, legt in december 2014 aan de landelijke raad drie scenario's voor. Het scenario om het stelsel compleet te vernieuwen krijgt een meerderheid van stemmen.

2.1.1 Uitwerking voorstel tot opdracht

In 2015 vertaalt het landelijk bestuur dit scenario in een opdracht en in het voorjaar van 2016 wordt een werkgroep opgericht die hiermee bezig gaat. De opdracht luidt om een nieuw beleid te ontwikkelen voor het toekennen van waarderingstekens, op basis van een brede consultatie binnen de vereniging. Hierbij diende grondig gekeken te worden naar zowel de historische achtergrond van vrijwilligerswaardering binnen Scouting Nederland als ook naar de internationale praktijk.

2.1.2 Uitvoering van de opdracht

Na de uitvoering van een uitgebreide enquête en onderzoek naar waarderingsbeleid, de historie en de internationale praktijk van waarderingsbeleid in de landen om ons heen, levert de werkgroep uiteindelijk een voorstel op aan de landelijke raad, dat bestaat uit twee delen:

- (1) een beleidsvoorstel;
- (2) een voorstel voor de ontwikkeling van een nieuw stelsel van waarderingstekens.

Dit voorstel ligt voor in de landelijke raad van juni 2017. Een nieuw stelsel inclusief randvoorwaarden wordt goedgekeurd, waarmee de implementatiefase kan beginnen. Een beknopte opsomming van de belangrijkste punten uit het voorstel:

- Uitbreiding van het stelsel met drie nieuwe waarderingstekens, een Ereteken, een Teken voor Maatschappelijke Inzet en een Teken voor Bijzondere Verdienste.
- Er komen vier algemene waarderingstekens in plaats van drie.
- Het hoogste waarderingsteken wordt een zilveren dier.
- De lustrumtekens blijven, de mogelijkheden van Teken van Moed en Teken van Vriendschap worden uitgebreid.
- Naast een waarderingsteken en een certificaat krijgt de decorandus (hij / zij aan wie het teken wordt toegekend) ook een insigne.

¹ Voor de achtergronden van de invoering van wordt verwezen naar de stukken van de landelijke raad van juni 2013, december 2014 en juni 2017.

3 Nieuw stelsel waarderingstekens

In het najaar van 2017 is de nieuwe werkgroep van start gegaan om de implementatie vorm te geven. Deze implementatie omvat onder meer het opleveren van nieuwe ontwerpen voor de waarderingstekens en het ontwikkelen van een nieuw - ICT-ondersteund - aanvraagproces, waaronder een set van aanvraagformulieren voor elk van de waarderingstekens en een structuur om aanvraag en toekenning maximaal door ICT (in dit geval OTRS) te laten ondersteunen.

3.1 Ontwerpen nieuwe waarderingstekens

3.1.1 Advies van experts

Landelijk team Communicatie van Scouting Nederland en Koninklijke Begeer, de producent van de waarderingstekens, zijn gevraagd om de werkgroep van advies te dienen tijdens het ontwerpproces. Zij hebben voornamelijk input geleverd over de stijl van de tekens; welk design aansloot bij de productielijn en de kosten van de ontwerpen.

3.1.2 Participatieve keuze dieren

Op drie momenten is de vereniging gevraagd haar mening te geven.

In de eerste fase is er een enquête uitgevoerd onder de leden die als bestuurslid ingeschreven stonden bij Scoutinggroepen. Voor deze doelgroep is gekozen omdat zij verantwoordelijk zijn voor het aanvragen van waarderingstekens en waarschijnlijk de meeste ervaring hebben met dit systeem. Uit deze participatieronde is onder meer gebleken:

- dat er veel behoefte is aan een 'getrapt systeem' van waarderingstekens;
- dat er veel behoefte is aan een stoffen insigne in plaats van een pin;
- dat er veel problemen worden ervaren bij het aanvragen van waarderingstekens.

Daarnaast is gevraagd of er behoefte was aan nieuwe tekens zoals het Teken voor Maatschappelijke Inzet en het Teken voor Bijzondere Verdienste.

In de tweede fase van het traject zijn er twee participatierondes geweest. De eerste verliep via de @-scout en vroeg naar de voorkeuren voor dieren voor de waarderingstekens. De drie dieren met de grootste voorkeur onder de ruim 300 respondenten zijn diensgevolge uitgekozen. Daarnaast is tijdens de gecombineerde regiovoorzittersdag / kleine vlootraad een tweede participatieronde gehouden. De voorzitters konden kiezen uit een aantal mogelijkheden omtrent het uiterlijk van de tekens, zoals vorm van het lint en de stijl daarvan. De resultaten van deze participatieronde zijn gebruikt voor de uiteindelijke vormgeving.

Het historische onderzoek en het onderzoek naar de internationale praktijken, die zijn uitgevoerd in de eerste fase, zijn ook gebruikt ter inspiratie. Hierbij valt te denken aan:

- Maatschappelijke inzet is lichtblauw: maatschappelijke inzet is specifiek verbonden met de meisjesbond (wereldbond WAGGGS en voorheen de NPG). De blauwe kleur is dan ook afgeleid van het blauw uit het lint van de voormalige onderscheiding van de Nederlandse Zilvervis.
- Kleur goud: de kleur goud is de kleur van het laagste niveau, conform internationale standaarden. Omdat zilver al is weggelegd voor de wolf en brons voor de bronzen wolf van de World Scout Committee, bleef goud over voor de overige dieren. Omdat de dieren zelf al onderscheidend zijn, is niet meer gekozen voor extra onderscheid door kleur/metaal.

Verderop in deze handleiding is een overzicht opgenomen met alle definitieve ontwerpen.

3.2 Nieuw aanvraagproces

Het nieuwe aanvraagproces bestaat uit de volgende onderdelen: een nieuw aanvraagformulier; de inrichting van een afhandelingsproces; de invulling van de beoordelingscommissies en de automatisering van de notificatie voor lustrumtekens.

3.2.1 Aanvraagformulier

Er is gekozen voor invulbare pdf-formulieren. Voor elk waarderingsteken is een specifiek invulbaar pdf-formulier beschikbaar. Voordeel hiervan is dat het specifieke ontwerp de aanvrager kan ondersteunen bij het invullen; zo worden verschillende vragen gesteld bij de verschillende bestanden, al naar gelang de eisen die worden gesteld aan de toekenning van dat teken. Bovendien is de kennis om dit allemaal vorm te geven dichtbij of zelfs in ons eigen (LSC) huis. Het ingevulde formulier is via het web eenvoudig te uploaden en dat gebeurt op een zodanige wijze dat het formulier automatisch terecht komt bij de juiste beoordelingscommissie.

Alle invulbare pdf-formulieren zijn opgenomen als bijlage bij dit handboek.

3.2.2 Inrichting afhandelingsproces: beoordelingscommissies en OTRS

Waar in het oude stelsel bijna elke aanvraag langs het regiobestuur ging ter goedkeuring, wordt de beoordeling in het nieuwe stelsel gedaan door 9 interregionale beoordelingscommissies (IBW) en één landelijke beoordelingscommissie (LBW). Samenvoeging van meerdere regio's / admiraliteiten moet voorkomen dat een minder goed draaiende regio of admiraliteit zorgt voor vertraging of stagnatie. Immers: de interregionale beoordelingscommissie waarderingstekens neemt de aanvraag dan in behandeling. Daarnaast wordt willekeur in beoordeling van aanvragen tussen verschillende regio's / admiraliteiten tegengegaan door de regio's / admiraliteiten te bundelen in IBW's. Voor de administratieve ondersteuning van de afhandeling door de commissies is gekozen voor OTRS, een klantcontactstelsel, dat al in huis is binnen Scouting Nederland voor het afdoen van klantvragen.

Bij het indienen van een aanvraagformulier krijgt de aanvrager een keuzemenu te zien waarbij hij/zij moet kiezen uit één van de waarderingstekens. Daarna geeft de aanvrager aan vanuit welke regio of admiraliteit de aanvraag wordt gedaan en of dat het een aanvraag betreft voor iemand van een landelijk team. Het systeem kiest daarna zelf de juiste beoordelingscommissie waar het formulier naar toe moet worden gestuurd.

- Betreft het een aanvraag voor het Teken van Moed of het Gouden Edelhert, dan wordt de aanvraag automatisch doorgestuurd naar de landelijke beoordelingscommissie waarderingstekens (LBW).
- Betreft het de aanvraag voor een Zilveren Wolf, dan wordt de aanvraag automatisch doorgestuurd naar het landelijk bestuur.

Na de aanvraag met het webformulier komt het aanvraagformulier in de OTRS-wachtrij van de betreffende beoordelingscommissie. De commissie voert overleg, komt tot een besluit en handelt met behulp van OTRS de aanvraag af. Eventueel overbodig typewerk wordt voorkomen door gebruik te maken van standaard antwoorden, die gepersonaliseerd kunnen worden per aanvraag.

Pas op: de termijn tussen het moment van het indienen van de aanvraag en de uiteindelijke ontvangst per post van het waarderingsteken + het bijbehorende certificaat kan maximaal acht weken zijn. Hiervan zijn zes (6) weken voor de beoordeling en verwerking door IBW / LBW / landelijk bestuur en twee (max 2) weken voor de afhandeling door de ScoutShop. Als een aanvraag niet compleet is en wordt teruggestuurd met het verzoek voor aanvullende informatie, dan gaat de tijd die daarmee gemoeid is niet ten koste van de zes weken verwerking door de commissie. Dat moet je wel zelf als commissie in de gaten houden! ²

² Ofschoon uit de ervaringen tot nu toe blijkt dat deze termijnen ruim voldoende zijn, worden deze termijnen voorshands nog niet verkort.

3.2.3 Indeling interregionale beoordelingscommissies waarderingstekens – IBW's³

1. Noord-Nederland

Regio Fryslân
Regio Groningen
Scouting Regio Drenthe

Admiraliteit 19 Fryske Marren en Admiraliteit 20 Berend Botje worden vertegenwoordigd door hun respectievelijke regio's Fryslân en Groningen

2. Noord-Holland

Regio Amsterdam/Amstelland
Regio Haarlem
Regio Noord-Holland Midden
Regio Noord-Holland Noord
Admiraliteit 03 Kennemerland
Admiraliteit 05 Rond Amstel en IJ

Admiraliteit 02 Noord-Holland Noord en Admiraliteit 23 Haaks Gronden worden vertegenwoordigd door Regio Noord-Holland Noord

3. Overijssel

Regio Essnlaand
Regio Overijsselse Vechtstreek
Regio Twenteland
Admiraliteit 18 De Hanze

4. Groot-Gelderland

Regio Neder Veluwe
Regio Klein Gelderland
Regio Oude Graafland
Regio Rivierenland
Regio Rondon de IJssel
Regio Zuidoost-Nederland
Admiraliteit 15 Maas en Waal
Admiraliteit 16 Neder-Rijn
Admiraliteit 17 Midden-IJssel

5. Utrecht-Flevoland

Regio Drie Rivieren Utrecht
Regio Het Gooi
Regio Noord-Veluwe / Flevoland
Regio Utrechtse Heuvelrug
Admiraliteit 10 Vechtplassen
Admiraliteit 11 Zuidwal
Admiraliteit 12 Neerlands Midden

6. Zuid-Holland

Regio Delfland
Regio Den Haag
Regio Hollands Midden
Regio Lek- en IJsselstreek
Regio Rond de Rotte
Regio Vlietstreek
Regio Westland
Regio Maasdelta
Admiraliteit 01 Delfland
Admiraliteit 04 Rijnland
Admiraliteit 06 Van de Maze
Admiraliteit 14 Zuid-Hollandse Stroom

Admiraliteit 09 Lek- en IJsselstreek wordt vertegenwoordigd door Regio Lek- en IJsselstreek

7. Zeeland - West-Brabant

Regio Rond de Biesbosch
Regio Zeeland
Regio West-Brabant
Regio De Baronie
Admiraliteit 07 Zeeuwse stromen
Admiraliteit 08 De Biesbosch

8. Brabant

Regio De Langstraat
Regio De Meierij
Regio Hart van Brabant
Regio Noordoost Brabant
Regio Eindhoven
Regio Zuidoost-Brabant
Regio Helmond

9. Limburg

Regio Maastricht en Mergelland
Regio Roermond
Regio Weert
Regio Westelijke Mijnstreek
Regio Maasven
Regio Zuid-Oost Limburg
Admiraliteit 13 Limburgse & Bergse Maas

³ Tijdens de landelijke raad van december 2017 en het regiovoorzittersoverleg/kleine vlootraad is de werkgroep aanwezig geweest om de interregionale indeling te toetsen. Met een enkele uitzondering kwamen de vertegenwoordigers zelf tot een indeling in 9 interregionale beoordelingscommissies

3.2.4 Landelijke beoordelingscommissie waarderingstekens – LBW

De LBW heeft drie taken:

- 1) het beoordelen van aanvragen door / voor landelijke vrijwilligers;
- 2) het beoordelen van het Gouden Edelhert en het Teken van Moed;
- 3) het ondersteunen van IBW's en het up-to-date houden van het nieuwe systeem.

3.2.5 Landelijk bestuur

Aanvragen voor het hoogste onderscheidingsteken (de Zilveren Wolf) worden beoordeeld, toegekend en uitgereikt door het landelijk bestuur. Zij reikt daarnaast het Teken van Moed uit (de beoordeling en toekenning van dit teken gebeurt door de LBW).

Indien de aanvrager daar expliciet om vraagt (daarvoor is plaats in het aanvraagformulier) komt een lid van het bestuur langs om het Gouden Edelhert uit te reiken.

Al met al dus elf partijen die zich bezighouden met het beoordelen van aanvragen en het toekennen van waarderingstekens. Overleg en afstemming is dan ook noodzakelijk. In hoofdstuk 4 staat welke partij verantwoordelijk is voor de beoordeling van welk teken.

3.2.6 Notificatie voor de aanvraag van lustrumtekens

In Scouts Online is data aanwezig waaruit kan blijken hoe lang scouts lid zijn van de vereniging Scouting Nederland. Voor de uitreiking van lustrumtekens (een lustrumteken wordt uitgereikt op basis van het totale aantal jaren lidmaatschap, dus inclusief jeugdlidmaatschap) is het hierdoor mogelijk om bij de secretaris of HRM-er van een organisatie een geautomatiseerde notificatie te sturen over de mogelijkheden voor uitreiking⁴.

3.2.7 Ervaringspieken

Het is goed om ons van te voren (onder meer in verband met de planning van de werkzaamheden van de IBW/LBW) te realiseren dat er van oudsher pieken zichtbaar zijn in het aantal aanvragen op de volgende momenten:

- November:
 - om uit te kunnen reiken in december (bij de afsluiting van een kalenderjaar);
 - om uit te kunnen reiken bij een nieuwjaarsbijeenkomst.
- Maart:
 - om uit te kunnen reiken rondom Sint Joris dag (23 april).
- April/mei:
 - om uit te kunnen reiken in juni/juli (afsluiting seizoen).
- Begin augustus:
 - om uit te kunnen reiken bij de start van het seizoen in september/oktober.

Ervaring leert dat men niet altijd ruim van tevoren de aanvraag doet en dat je als beoordelingscommissie dan dus krap in de tijd komt te zitten, terwijl ook de ScoutShop nog met het certificaat en de verzending aan de slag moet. De termijn van $6 + 2 = 8$ weken is hierop gebaseerd. De maand december is voor alle betrokkenen in de keten het drukst met veel uitreikingen in de eerste helft van januari (en dan ook nog een vakantie en de feestdagen ertussen).

In de jaren 2015 tot en met 2018 kwamen gemiddeld 180 aanvragen per jaar binnen op het LSC. Omdat er nu meer keuze is in het type waarderingsteken, deze goedkoper zijn én omdat we komende jaren meer campagne willen voeren om vrijwilligers te waarderen (onder meer natuurlijk met een waarderingsteken) is dit aantal gestegen. In het eerste halve jaar na de start van het nieuwe stelsel

⁴ Deze functionaliteit in Scouts Online is op dit moment nog in ontwikkeling en wordt meegenomen bij de her-ontwikkeling van Scouts Online. Leden van de LBW en IBW's zullen op de hoogte worden gesteld van de uitrol van deze functionaliteit.

was het aantal toekenningen 129⁵. Als dit wordt geëxtrapoleerd dan komt het aantal toekenningen voor een vol jaar op ongeveer 260 uit. Al met al een stijging die ook te verwachten was.

⁵ Opgave ScoutShop van bestelde tekens.

4 De waarderingstekens en de criteria voor toekenning.

De aanvrager vult een bij het teken behorend pdf-formulier in dat vervolgens wordt ingezonden via een geautomatiseerd systeem en zodoende terecht komt bij de juiste beoordelingscommissie. Die commissie beoordeelt vervolgens of de genomineerde kandidaat voldoet aan de criteria zoals Scouting Nederland deze heeft omschreven (zie paragraaf 4.2).

Er zijn ook tekens waarvoor geen aanvraag noodzakelijk is (paragraaf 4.1). De kosten voor de tekens zijn te vinden in de bijlage.

4.1 Onderscheidingen

Scouting Nederland kent drie vormen van lidmaatschap; jeugdleden, kaderleden en buitengewone leden. De tekens hieronder zijn ingedeeld in deze categorieën. Ook zijn er tekens voor niet-leden. In onderstaand overzicht is een korte beschrijving met afbeelding per waarderingsteken. In paragraaf 4.2 zijn de volledige criteria opgenomen.

4.1.1 Tekens voor kaderleden en buitengewone leden

Waarderingstekens	Medaille	Insigne
Naam: Zilveren Wolf Niveau: Dit is het hoogste waarderingsteken van Scouting Nederland. Dit is het enige zilveren teken, omdat het internationaal gebruikelijk is dat de hoogste onderscheiding een zilveren dier is. Beoordeling door: landelijk bestuur (via secretariaat landelijk servicecentrum)		
Naam: Gouden Edelhert Niveau: Dit is het op één na hoogste waarderingsteken van Scouting Nederland. Beoordeling door: landelijke beoordelingscommissie		

Naam: Gouden Oehoe Niveau: Dit is het op twee na hoogste waarderingsteken van Scouting Nederland. Beoordeling door: Interregionale beoordelingscommissie (Tenzij het wordt aangevraagd door een landelijk team, dan gaat de aanvraag door naar de landelijke beoordelingscommissie).		
Naam: Gouden Vos Niveau: Dit is het op drie na hoogste waarderingsteken van Scouting Nederland. Beoordeling door: Interregionale beoordelingscommissie (Tenzij het wordt aangevraagd door een landelijk team, dan gaat de aanvraag door naar de landelijke beoordelingscommissie).		

Onderscheiding	Medaille	Insigne
Naam: Teken voor Bijzondere Verdienste Informatie: Voor dit teken is het niet noodzakelijk een minimaal aantal jaren actief te zijn geweest als vrijwilliger in de vereniging. Dat maakt het teken geschikt voor personen die in een korte periode een grote inspanning hebben geleverd. Beoordeling door: Interregionale beoordelingscommissie (Tenzij het wordt aangevraagd door een landelijk team, dan gaat de aanvraag door naar de landelijke beoordelingscommissie).		

4.1.2 Voor jeugdeden, kaderleden en buitengewone leden:

Lustrumtekens	Spelden	Insignes
Naam: Lustrumteken Er zijn lustrumtekens voor: • 5-jarig lidmaatschap • 10-jarig lidmaatschap • 15-jarig lidmaatschap • 20-jarig lidmaatschap • 25-jarig lidmaatschap • 30-jarig lidmaatschap • 40-jarig lidmaatschap • 50-jarig lidmaatschap • Voor het leven (60+ jaren lidmaatschap) Informatie: Lustrumtekens zijn er om het aantal jaren lidmaatschap van een lid van Scouting Nederland te vieren. Het maakt dus niet uit of deze jaren als jeugdlid of als kaderlid (vrijwilliger) zijn doorgebracht. Ook bij het wisselen van rol (jeugdlid > vrijwilliger) en bij het wisselen van functie en/of organisatieonderdeel (groep, regio, enz.) blijven de jaren dus gewoon doortellen! Beoordeling: Geen beoordeling nodig. Deze tekens zijn vrij te koop in de webshop van de ScoutShop.		

Onderscheidingen	Medaille	Insigne
Naam: Teken van Moed Informatie: Een Teken van Moed is een waardering voor moedig optreden ten dienste van een ander/anderen. Beoordeling door: Landelijke beoordelingscommissie		

Naam: Teken voor Maatschappelijke Inzet Informatie: Met dit teken willen we benadrukken dat we een maatschappelijk betrokken organisatie zijn. Iemand of een team die opvallende initiatieven neemt en uitvoert voor (lokale) maatschappelijke kwesties komen in aanmerking voor dit teken. Beoordeling door: Interregionale beoordelingscommissie (Tenzij het wordt aangevraagd door een landelijk team, dan gaat de aanvraag door naar de landelijke beoordelingscommissie).		
---	--	---

4.1.3 Tekens voor leden en niet-leden

Ononderscheiding	Medaille	Insigne
Naam: Vriendschapsteken Informatie: Soms wil je als jeugdlid, als kaderlid of als groep iemand buiten je eigen groep bedanken voor diens bijzondere bewezen diensten aan Scouting. Dit kan op lokaal, regionaal of landelijk niveau met dit vriendschapsteken. Beoordeling: Geen beoordeling nodig. Deze tekens zijn vrij te koop in de webshop van de ScoutShop.		

Ononderscheiding	Speld	Insigne
Naam: Ereteken Informatie: Dit teken is in het leven geroepen omdat bleek dat (groeps)besturen behoefte hebben aan een teken om "ereleden" mee te onderscheiden. Beoordeling: Geen beoordeling nodig. Deze tekens zijn voor (groeps)besturen te koop in webshop van de ScoutShop.		

4.1.4 Erkenning oude onderscheidingen

Het huishoudelijk reglement van Scouting Nederland stelt het volgende:

“Scouting Nederland erkent de in het verleden door Scouting Nederland of haar rechtsvoorgangers toegekende waarderingstekens.”

Dit betekent het volgende:

Leden van Scouting Nederland mogen op hun Scoutfit de hen toegekende oude onderscheidingen van Scouting Nederland dragen. Hiernaast mogen zij ook de hen toegekende onderscheidingen van de Vereniging de Nederlandse Padvinders (NPV); het Nederlandse Padvindstersgilde (NPG); de Katholieke Verkenners (KV) en de Nederlandse Gidsen (NG) dragen.

Op verzoek van een aantal regio's zijn er ook voor het bronzen, zilveren en gouden waarderingsteken stoffen badges gemaakt.

Bronzen waarderingsteken	Zilveren waarderingsteken	Gouden waarderingsteken
		

Personen die tussen 1974 en april 2019, voor de invoering van het huidige systeem, een Vriendschapsteken of Teken van Moed toegekend hebben gekregen (in deze periode werd er soms alleen een certificaat uitgereikt en geen fysiek teken), mogen de huidige medailles en badges voor het Vriendschapsteken of Teken van Moed op hun Scoutfit dragen.

4.1.5 Het dragen van een koninklijke onderscheiding:

De Koninklijke onderscheiding mag alleen bij zeer speciale gelegenheden op de Scoutfit gedragen worden. De medaille dient op de klep van de linkerborstzak gedragen te worden.

Kijk hiervoor naar [brochure draagwijzer Koninklijke Onderscheiding 2017](#) bladzijde 11. Het lintje mag in de plaats van de medaille altijd op de Scoutfit gedragen worden.

De hoogste onderscheiding (medaille) behoort rechts op de klep van de linkerborstzak gedragen te worden. Hierdoor spreekt het voor zich dat de koninklijke onderscheiding het meest rechts komt (dichtst bij het hart) en de laagste onderscheiding links op deze klep. Voor de insignes geldt hetzelfde, maar dan boven de linkerborstzak.

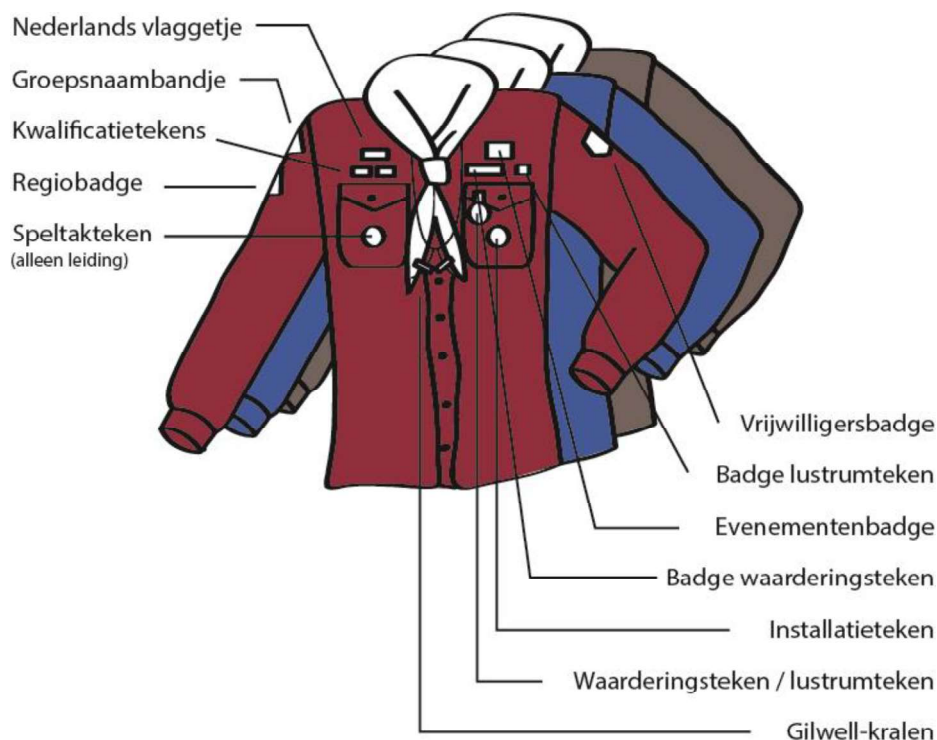
Nadere info over draagwijze van koninklijke en andere onderscheidingen kun je vinden op officielebekendmakingen.nl.

N.B. Bij het uitreiken van een koninklijke onderscheiding waarbij de Scoutfit gedragen wordt, is het raadzaam om op de klep van de linkerborstzak aan de rechterkant (bij het hart) ruimte te laten zodat de medaille op de juiste plek opgespeld kan worden.

4.1.6 Tekens op de Scoutfit

Op de volgende pagina beschrijven we waar welk teken op de Scoutfit mag worden gedragen. In een appendix van het huishoudelijk reglement van de vereniging Scouting Nederland is hierover het volgende vastgesteld door de landelijke raad:

7. Plaats van overige Scoutingtekens: e: Lustrumtekens en waarderingstekens worden gedragen op de klep van de linkerborstzak en mogen ook op de dagelijkse kleding gedragen worden. Bijbehorende insignes worden gedragen boven de linkerborstzak.

Omdat het HR niet voorziet in verdere uitwerking van plaatsbepaling op de Scoutfit geven we graag de volgende richtlijnen mee:

1. Voor de waarderingstekens:

- De medailles van de Zilveren Wolf en het Gouden Edelhart worden aan de voorkant over de punten van de das gedragen, aan de achterkant onder de achterpunt van de das.
- De overige medailles worden op de klep van de linkerborstzak gedragen. Alle medailles en spelden mogen ook op de dagelijkse kleding gedragen worden.
- Insignes behorende bij de waarderingstekens worden gedragen boven de linkerborstzak.
- Insignes behorende bij de lustrumtekens worden gedragen boven de linkerborstzak aan de linkerkant (zodat de waarderingstekens dicht bij het hart zijn).
- Het huishoudelijk reglement stelt dat er op de Scoutfit trui en het Scoutfit T-shirt geen tekens worden gedragen. Dit geldt alleen voor de stoffen insignes. Er is dus geen bezwaar om een medaille of speld op de Scoutfit trui en het Scoutfit T-shirt te dragen.

2. Volgorde van de tekens:

- Van de Zilveren Wolf, het Gouden Edelhart, de Gouden Oehoe en de Gouden Vos wordt alleen het hoogste teken gedragen op de Scoutfit. Dit geldt zowel voor de medailles als voor de insignes.
- Van de lustrumtekens wordt alleen de hoogste (meeste aantal lidmaatschapsjaren) gedragen op de Scoutfit. Dit geldt voor zowel de spelden als de insignes.
- Van het bronzen, zilveren en gouden waarderingstekens wordt alleen het hoogste teken gedragen op de Scoutfit. Dit geldt voor zowel de medailles, de spelden als de insignes.
- Een (hoger) waarderingsteken mag dicht bij het hart dan een lustrumteken.

4.2 Vastgestelde voorwaarden voor toekenning van de waarderingstekens

De criteria voor de diverse waarderingstekens zijn vastgesteld in de landelijke raad van juni 2017. Deze paragraaf beschrijft per waarderingsteken de criteria; wie het waarderingsteken kan aanvragen; wie het kan krijgen en wie de aanvraag beoordeelt.

Teken van Moed⁶

- Criteria: Alle leden kunnen in bijzondere gevallen van moedig optreden ten dienste van een ander / anderen een Teken van Moed ontvangen. Het Teken van Moed kan, als enig teken, ook postuum worden toegekend.
- Voor wie: Jeugdleden, kaderleden en buitengewone leden.
- Aanvrager: Bestuur van een organisatieonderdeel, landelijk HRM-team.
- Beoordeling: Landelijke beoordelingscommissie waarderingstekens.
- Opmerkingen: Het teken is meer dan één keer te behalen, het teken kan ook aan een hele subgroep of speltak worden toegekend. Bij een aanvraag voor een hele groep wordt er in principe maar 1 teken en 1 certificaat uitgereikt.
- Direct na toekennen van een Teken van Moed wordt de Landelijk team Communicatie van het LSC hierover geïnformeerd door de directiesecretaresse. Zij ontvangt via de LBW de toekenning omdat een lid van het LB de uitreiking verzorgt.

Vriendschapsteken

- Criteria: Een bijzondere aan Scouting bewezen dienst op lokaal, regionaal of landelijk niveau.
- Voor wie: Externe, Nederlandse en internationale guides en scouts
- Aanvrager: Alle leden kunnen een vriendschapsteken aanvragen.
- Beoordeling: Geen, te koop via ScoutShop.
- Opmerkingen: Het teken is meer dan één keer te halen, het teken kan ook aan een hele organisatie worden uitgereikt (bijvoorbeeld aan een buitenlandse Scoutinggroep). Bij een aanvraag voor een hele groep wordt er in principe maar 1 teken en 1 certificaat uitgereikt.

Teken voor Maatschappelijke Inzet⁷

We verbinden in de samenleving; het Teken voor Maatschappelijke Inzet is er speciaal voor om dit te onderstrepen en zelfs te stimuleren.

- Criteria: Een lid dat zich heeft ingezet voor (lokale) maatschappelijke kwesties en hierbij initiator is van de activiteit, kan een Teken voor Maatschappelijke Inzet ontvangen. Voor jeugdleden moet er aantoonbaar meer zijn gedaan dan de reguliere activiteiten die al voorkomen in het Scoutingprogramma⁸.
- Voor wie: Jeugdleden (scouts, explorers en roverscouts), kaderleden en buitengewone leden.
- Aanvrager: Teamleider scouts en explorers, stambestuur of adviseur roverscouts, bestuur organisatieonderdeel, landelijk HRM-team.
- Beoordeling: Interregionale beoordelingscommissie waarderingstekens.
- Opmerkingen: Het teken is meer dan één keer te halen, het teken kan ook aan een hele subgroep of speltak worden toegekend⁹. Bij een aanvraag voor een hele groep wordt er in principe maar 1 teken en 1 certificaat uitgereikt.

Teken voor Bijzondere Verdienste

⁶ Uit de aanvragen tot nog toe, blijkt dat er meerdere opvattingen zijn over wat 'moed' in kan houden. Als criterium voor de vraag of het optreden moedig is (of dat het optreden eigenlijk is wat je van iedereen mag verwachten in soortgelijke omstandigheden) gaat de commissie uit van de opvatting dat er bij het optreden tenminste sprake moet zijn van aantoonbaar of beredeneerbaar gevaar en/of bedreiging voor de eigen gezondheid en/of welzijn.

⁷ Dit teken is mede opgenomen omdat - naast de gebleken behoefte uit het eigen onderzoek - dit ook aansluit bij de WAGGGS en de girlguide groepen. Deze groep doen internationaal gezien over het algemeen meer voor de gemeenschap dan jongensgroepen.

⁸ Het gaat hier dus uitdrukkelijk om inzet ten behoeve van de maatschappij. Hierbij ligt de nadruk dus niet op een 'bovengemiddelde inzet' of een 'bijzondere inzet' maar op de inzet als zodanig.

⁹ In dat geval wordt één medaille en één certificaat uitgereikt op naam van de subgroep / speltak. De leden van de subgroep / speltak kunnen vervolgens zelf een stoffen insigne aanschaffen voor hun Scoutfit.

- Criteria: Het waarderingsteken wordt uitgereikt aan vrijwilligers die een bijzondere bijdrage hebben geleverd aan een activiteit of project op (inter)nationaal, (boven)regionaal of lokaal niveau.
- Voor wie: Kaderleden en buitengewone leden.
- Aanvrager: Bestuur van een organisatieonderdeel, landelijk HRM-team.
- Beoordeling: Interregionale beoordelingscommissie waarderingstekens.
- Opmerkingen: Het teken is meer dan één keer te halen.

Ereteken

- Criteria: De aanvrager acht deze persoon waardig een ereteken te dragen van het betreffende organisatieonderdeel.
- Voor wie: Externe (oud-leden die niet meer staan ingeschreven), kaderleden en buitengewone leden.
- Aanvrager: Bestuur van een organisatieonderdeel.
- Beoordeling: Geen, te koop via ScoutShop.
- Opmerkingen: Draggers van het ereteken kunnen misschien aangezien worden als 'erelid'. De Vereniging Scouting Nederland kent formeel geen 'ereleden' als vorm van lidmaatschap (artikel 90 HHR). Dit teken kan gebruikt worden om waardering uit te spreken naar oud-leden en vrijwilligers die zeer veel op lokaal niveau hebben betekend. Het ontvangen van het teken geeft echter geen recht op lidmaatschap van de Vereniging Scouting Nederland.

Lustrumteken

- Criteria: Aantal jaren lidmaatschap van de Vereniging Scouting Nederland. Ter verduidelijking: hier tellen jaren jeugdlidmaatschap net zo goed als jaren vrijwilligerswerk.
- Voor wie: Jeugdleden, kaderleden en buitengewone leden.
- Aanvrager: Iedereen.
- Beoordeling: Geen, te koop via ScoutShop.
- Opmerkingen: Er komt een signaalfunctie naar de groep als een lid in aanmerking komt voor een lustrumteken.

Regionale tekens

Het staat regio's vrij eigen tekens te hebben voor de waardering van jeugdleden, kaderleden en buitengewone leden. Regio's kunnen met hun eigen tekens een eigen identiteit creëren. Daarnaast hebben deze tekens een speciale betekenis of zijn deze gebaseerd op traditie. Om deze reden is er gekozen geen landelijk regiotekens te creëren.

Waarderingstekens: Gouden Vos, Gouden Oehoe, Gouden Edelhert en Zilveren Wolf

De criteria voor de tekens die bronzen, zilveren en gouden waarderingstekens van weleer hebben vervangen, zijn oplopend vastgesteld. Er zit dus progressie in de criteria waaraan moet worden voldaan. Tevens is er rekening gehouden met de grote behoefte uit de vereniging dat er meer tekens uitgereikt moeten kunnen worden aan vrijwilligers die alleen op lokaal niveau actief zijn. De nieuwe tekens Gouden Vos en Gouden Oehoe zijn volledig lokaal te halen en ook het Gouden Edelhert is binnen bereik van de lokale vrijwilliger. Tot slot zijn ook de nieuwe tekens voor 'Bijzondere Verdienste' en 'Maatschappelijke Inzet' met lokale activiteiten te bereiken. Daarnaast krijgt de landelijke beoordelingscommissie de mogelijkheid om bij zeer bijzondere verdiensten af te wijken van de bestaande criteria. Deze mogelijkheid is opgenomen in de procedure, omdat nooit volledig is te overzien wat er in de toekomst nog gaat gebeuren en omdat de vereniging geen vrijwilligers te kort wil doen. Dit is de zogenaamde 'hardheidsclausule'.

Gouden Vos (1)	Gouden Oehoe (2)	Gouden Edelhert (3)	Zilveren Wolf (4)
Voldoet aan onderstaande criteria	Voldoet aan onderstaande criteria	Voldoet aan onderstaande criteria	Voldoet aan onderstaande criteria
De vrijwilliger is gedurende minimaal vijf jaar actief geweest in één of meerdere functies binnen Scouting.	De vrijwilliger is gedurende minimaal tien jaar actief geweest in één of meerdere functies binnen Scouting.	De vrijwilliger is gedurende minimaal vijftien jaar actief geweest in één of meerdere functies binnen Scouting.	De vrijwilliger is gedurende minimaal twintig jaar actief geweest in één of meerdere functies binnen Scouting.
De activiteiten van de vrijwilliger moeten boven het gemiddelde uitsteken.	De activiteiten van de vrijwilliger moeten boven het gemiddelde uitsteken.	De activiteiten van de vrijwilliger moeten boven het gemiddelde uitsteken	De activiteiten van de vrijwilliger moeten ver boven het gemiddelde uitsteken.
De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor één van de volgende punten: - de verbetering van de kwaliteit van het Scoutingspel, - ledengroei, - begeleiden van andere vrijwilligers, - het ondersteunen van een organisatieonderdeel of - het besturen van een organisatieonderdeel	De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor twee van de volgende punten: - de verbetering van de kwaliteit van het Scoutingspel, - ledengroei, - begeleiden van andere vrijwilligers, - het ondersteunen van een organisatieonderdeel of - het besturen van een organisatieonderdeel	De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor vernieuwing binnen de vereniging en/of verbetering (van de kwaliteit) van het Scoutingspel.	De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor vernieuwing binnen de vereniging en/of verbetering (van de kwaliteit) van het Scoutingspel.
	Voldoet aan twee van de drie volgende eisen	Voldoet aan drie van de vier volgende eisen	
	De vrijwilliger is gedurende minimaal drie jaar in bezit van waarderingsteken 1 (of bronzen waarderingsteken van Scouting Nederland).	De vrijwilliger is gedurende drie jaar in bezit van waarderingsteken 2 (of zilveren waarderingsteken van Scouting Nederland of een gelijkwaardig teken van de oudverenigingen).	De vrijwilliger is gedurende drie jaar in bezit van waarderingsteken 3 (of gouden waarderingstekens van Scouting Nederland of een gelijkwaardig teken van de oud-verenigingen).
	De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor borging van de continuïteit van de organisatieonderdelen waarbij hij/zij betrokken is.	De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor borging van de continuïteit van de organisatieonderdelen waarbij hij/zij betrokken is.	De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor borging van de continuïteit van de organisatieonderdelen waarbij hij/zij betrokken is.

De vrijwilliger is organisator van innovatieve groepsactiviteiten OF levert een substantiële bijdrage aan (boven)regionale of landelijke activiteiten.	De vrijwilliger is organisator van (boven)regionale activiteiten OF maakt deel uit van het organisatie-team van een landelijke activiteit OF levert op andere vergelijkbare wijze een substantiële bijdrage aan de landelijke organisatie.	De vrijwilliger is organisator van landelijke of internationale activiteiten OF levert op andere vergelijkbare wijze een substantiële bijdrage aan de landelijke organisatie.
	Naarmate de activiteiten van de vrijwilliger voor een groter aantal leden van belang zijn (minimaal regionaalniveau OF het bereik is in ieder geval twee verschillende organisatieonderdelen), zijn ze ook van meer betekenis voor de gehele vereniging Scouting Nederland.	Naarmate de activiteiten van de vrijwilliger voor een groter aantal leden van belang zijn (minimaal landelijkniveau OF het bereik is in ieder geval drie verschillende organisatieonderdelen), zijn ze ook van meer betekenis voor de gehele vereniging Scouting Nederland.

4.3 Werken met de criteria

In het 'Voorstel waarderingstekens' voor de landelijke raad van 10 juni 2017 worden de grondslagen van het waarderingsbeleid van Scouting Nederland verwoord. De betreffende tekst uit het voorstel luidt als volgt:

“Naast de waarderingstekens heeft Scouting Nederland een breder waarderingsbeleid. We gaan nu in op het waarderingsbeleid en hoe de waarderingstekens hierin passen.

Vrijwilligers zijn de motor van de vereniging. Het draaiende houden van die motor vraagt om actieve aandacht. Eén van de belangrijkste manieren om dat te doen, is waardering. We hanteren daarbij het KANO-model¹⁰. We hebben dat model vertaald naar de vrijwilliger: het KANO-model onderscheidt drie soorten eigenschappen aan waardering die de tevredenheid van de vrijwilliger beïnvloeden:

- De 'must haves': de basis moet op orde en bekend zijn, denk hierbij aan basisvoorzieningen.*
- De 'satisfiers': waarbij de verwachte waardering iets extra's heeft.*
- De 'delighters': waarbij onverwachte waarderingsuitingen een positief verrassingseffect hebben.*

Het is de kunst om goed te weten wat de must haves (basisverwachtingen) zijn en die altijd op orde te hebben. Daarnaast moet je delighters vinden die door de verrassing een grote mate van tevredenheid opleveren tegen beperkte investeringen. Maar het model vertelt meer: als de delighter onderdeel wordt van de verwachting van de vrijwilliger (de vrijwilliger begint het normaal te vinden), dan wordt een delighter een satisfier en zal de vrijwilliger zelfs ontevreden zijn als de eigenschap niet meer wordt geleverd of gerealiseerd. Kortom, blijf altijd op zoek naar nieuwe delighters en zet de gevonden delighters niet te lang achter elkaar in (of zorg er in ieder geval voor dat er steeds een element van verrassing blijft).

Waarderingstekens vallen onder de delighters als ze onverwacht of met een extra verrassingselement uitgereikt worden. Een waarderingsteken standaard uitreiken (bijvoorbeeld bij een afscheid) zal verwacht worden en verliest daarmee een stukje glans of het leidt juist tot teleurstelling als er géén waarderingsteken wordt uitgereikt. Waarderingstekens helpen mee de motor draaiende te houden, zodat het spel van Scouting gespeeld kan blijven worden en meiden en jongens zich kunnen blijven ontwikkelen.” (einde citaat).

¹⁰ Genoemd naar de hoogleraar Noriaki Kano die stelt dat een product of dienst (in ons geval het toekennen van een waarderingsteken) in laatste instantie wordt bepaald door wat de ontvanger van dat product of die dienst er van vindt.

De criteria voor de vier hoogste onderscheidingen betreffen dus telkens:

- Het aantal jaren actief als vrijwilliger (vijf; tien; vijftien; twintig of meer).
Dit kan gecontroleerd worden aan de hand van een meegestuurde bijlage bij het aanvraagformulier.
- De activiteiten moeten **boven (of in geval van de Zilveren Wolf: ver boven) het gemiddelde uitsteken**.
- De vrijwilliger heeft in zijn functioneren zorg gedragen voor één of meerdere specifieke punten.
- Aanvullende criteria.

Alle criteria staan systematisch in het overzicht hiervoor. Op één van deze criteria willen wij nu verder ingaan en dat betreft “boven het gemiddelde uitsteken”. Als wij dit criterium bekijken en wij gaan terug naar de oorspronkelijke bedoeling van de landelijke raad van juni 2017 dan is het duidelijk dat toekenning op basis van “boven het gemiddelde uitsteken” valt in de categorie ‘delighters’. Dat betekent dus dat het gaat om een bijzondere verdienste, waardoor de vrijwilliger terecht “boven het gemiddelde uitsteekt”. Hieronder volgt een aantal voorbeelden om een en ander te verduidelijken.

Voorbeeld 1: de materiaalmeester

Merlijn is al jarenlang materiaalmeester. Bij elke activiteit, ook weekendkampen en het zomerkamp, liggen de materialen klaar. Het komt bijna nooit voor dat Merlijn steken laat vallen. Hij doet het nu zes jaar en voor hem wordt de Gouden Vos aangevraagd.

Bij de beoordeling zal de interregionale beoordelingscommissie waarderingsteken deze aanvraag afwijzen. In de aanvraag wordt namelijk niet duidelijk gemaakt of deze materiaalmeester ‘boven het gemiddeld’ uitsteekt. Immers; je mag van een materiaalmeester verwachten dat hij (of zij natuurlijk) de materialen voor alle activiteiten klaarlegt. Daar is verder niets bijzonders aan.

Maar stel dat de aanvraag als volgt is:

Merlijn is onze materiaalmeester. Toen hij vijf jaar geleden begon was het een puinhoop in onze magazijnen. Met hulp van onze explorers heeft hij het magazijn helemaal verbouwd en opnieuw ingedeeld. Daar is hij een paar maanden mee bezig geweest in zijn vrije tijd. Alle materialen hebben nu een logische en vaste plek. Ook heeft hij een heel gebruiksvriendelijke uitleenadministratie opgezet. Voor de penningmeester heeft hij een systeem opgezet waarin de aanschaf en afschrijving van onze materialen inzichtelijk wordt. Zo kunnen wij begrotingstechnisch op een goede manier vooruitkijken. En als het zo uitkomt – en dat gebeurt best wel vaak – helpt hij graag mee op een zaterdag bij een van onze speltakken als iemand van ons onverwacht niet kan komen (de één uit vijf eis).

Nu zal de IBW moeten constateren dat Merlijn inderdaad boven het gemiddelde - van wat je van een materiaalmeester mag verwachten - heeft gefunctioneerd. Bovendien voldoet hij aan het criterium “het ondersteunen van een organisatieonderdeel” door veelvuldig in te vallen. De aanvraag wordt dan ook met plezier toegekend.

Voorbeeld 2: de speltakbegeleider

Marjolein is al 12 jaar actief binnen haar Scoutinggroep. Begonnen als leiding bij de bevers en daarna de welpen, heeft ze daarna gekozen voor een functie als speltakbegeleider van bevers en welpen. Dat heeft zij nu ruim 5 jaar gedaan. Ze heeft altijd een vriendelijk woord voor iedereen en wij kunnen als leiding altijd bij haar aankloppen voor advies. Zij is een graag geziene verschijning binnen de groep en ook op onze zomerkampen zijn wij altijd blij als Marjolein erbij is.

Natuurlijk; een dijk van een begeleider, zoals wij er binnen Scouting zo veel kennen. Scouting drijft op de inzet van deze ‘Marjoleins’! Maar de vraag is natuurlijk of haar functioneren boven het gemiddelde uitsteekt.

Maar stel dat de aanvraag als volgt is geformuleerd:

Al meer dan zes jaar is Marjolein onze speltakbegeleider voor bevers en welpen. Dat doet zij met een enorme inzet. Beide speltakken draaiden slecht. Bij de opkomsten bleven kinderen gewoon weg; de ouders toonden geen enkele interesse en de leiding raakte steeds minder gemotiveerd en meldde zich steeds vaker vlak van de voren af. Marjolein heeft toen de schouders eronder gezet en is begonnen met huisbezoeken bij alle ouders en één-op-één gesprekken met alle leiding. Zij heeft drie keer een teambuildingsweekend georganiseerd en één weekend waarbij de ouders het Scoutingleven zelf konden meemaken. Al snel kwam er een kentering en inmiddels is het een bloeiende groep met gemotiveerde leiding. Ook de ouderparticipatie is enorm gegroeid en ons ledental is met maar liefst 15 kinderen uitgebreid.

De IBW zal in dit geval zeker van mening zijn dat dit valt onder de noemer 'boven het gemiddelde'. Bovendien heeft Marjolein ruimschoots voldaan aan een aantal andere criteria (ledengroei en de verbetering van de kwaliteit van het Scoutingspel). Dik verdiend dus die Gouden Vos!

Voorbeeld 3: de voorzitter

Bert is al vijftien jaar onze voorzitter. Hij is er haast altijd en als hij er niet is hebben we een plaatsvervangend voorzitter. Bert heeft het al die jaren prima gedaan en hij is een belangrijke factor in de continuïteit van onze groep. Vijftien jaar inzet is wat ons betreft wel een Gouden Edelhert waard.

Deze aanvraag is veel te summier. Er wordt niet duidelijk gemaakt op welke wijze Bert boven de gemiddelde voorzitter heeft uitgestoken en ook op de andere criteria wordt eigenlijk helemaal niet ingegaan. De commissie zal deze aanvraag helaas moeten afwijzen.

Maar stel nu eens dat de aanvraag als volgt was ingediend:

Bert is al meer dan 15 jaar onze voorzitter. Toen hij begon stelde het bestuur weinig voor. Het was vooral de penningmeester, die door middel van de financiën bepaalde wat kon en wat niet kon. Bert heeft hier verandering in aangebracht en de financiën staan nu ten dienste van het programma en niet andersom. Ook heeft hij nieuwe bestuursleden aangetrokken en één keer per half jaar nodigt hij een externe organisatieadviseur uit die – in samenwerking met de groepsbegeleider - het bestuur op strategisch niveau adviseert. Hierdoor zijn wij als bestuur altijd bezig met 'vooruitdenken' en worden wij nooit overvallen. Ook heeft hij de contacten met de groepen in de buurt aangehaald. Daardoor kunnen we in voorkomende gevallen leiding uitwisselen als er sprake is van onverwachte uitval. Met de lokale politiek heeft hij een goede band. De wethouder jeugdzaken is elk jaar aanwezig bij de afsluitende BBQ. Dat zegt wel wat. Tot slot is hij de drijvende kracht achter de regionally die elk jaar gehouden wordt en wat een hele samenbindende functie heeft binnen de regio waartoe onze groep behoort.

De IBW zal ongetwijfeld de aanvraag voor het Gouden Edelhert 'con amore' toekennen. Bert doet als voorzitter veel meer dan alleen 'voorzitten'. Hij is de 'pushing-power' binnen de groep en hij voldoet aan de drie-uit-vier eis.

Voorbeeld 4: de penningmeester van de Scout-In

Melle is penningmeester voor de komende Scout-In. Hij heeft de begroting van de voorgaande Scout-In bekeken en begrijpt in grote lijnen waar de financiële risico's zitten. Hij past de boekhoudstructuur aan op een manier dat hij er beter mee kan werken. Hij vraagt een Scoutingcollega om met hem mee te denken en hem te kunnen vervangen bij afwezigheid en ziekte. Iedereen die wel eens mee heeft gedaan bij een landelijke activiteit, weet dat daar veel geld in omgaat. Een goede coördinatie en een goede verantwoording zijn minstens zo belangrijk als een goede begroting. Melle heeft dat allemaal met zijn compagnon geregeld en op zijn laptop een goed overzicht gemaakt. Het kamp is afgelopen en

er is zelfs een lichte winst gemaakt. Reden voor de coördinator om voor Melle het Teken voor Bijzondere Verdienste aan te vragen.

Hier zijn de criteria vanuit de landelijke raad iets minder duidelijk dan wellicht gewenst. Het criterium luidt: "Vrijwilligers die een bijdrage hebben geleverd aan een activiteit of project op (inter)nationaal, (boven)regionaal of lokaal niveau". De vraag is nu of hier ook sprake moet zijn van iets wat boven het gemiddelde uitsteekt. En ofschoon de tekst van het raadsvoorstel hierover niet expliciet is, gaat het ook hier om een 'delighter' en dat er dus sprake moet zijn van een bijzondere verdienste. Landelijke activiteiten zijn activiteiten die waar heel veel geld in om gaat. Wat Melle hier doet lijkt toch wel het minimaal gebruikelijk.

De IBW zal dan ook deze aanvraag helaas niet honoreren.

Maar stel nu eens dat de aanvraag anders was gedaan.

Melle was als penningmeester verantwoordelijk voor de financiën van de Scout-In. Ofschoon dit niet van hem werd gevraagd is hij ruim een jaar van tevoren begonnen met de opzet van de begroting. Daarvoor is hij onder meer langs gegaan bij de penningmeesters van de vorige Scout-In's en bij de financiële experts van het LSC. Dankzij deze zelf geïnitieerde voorbereiding wist hij wat hem te doen stond en heeft hij de begroting op kunnen delen in inzichtelijke hoofdstukken. Hij heeft een aantal financieel onderlegde scouts gevraagd om de coördinatie op zich te nemen van elk van die hoofdstukken en zelf hield hij elke week met elk van die coördinatoren contact. Eén keer per maand kwamen alle coördinatoren bij elkaar onder leiding van Melle. Hij zorgde dan voor een lekkere maaltijd en een drankje waardoor er al snel een hele goede sfeer en een echte teamgeest ontstond. Dankzij die teamgeest is de voorbereiding heel prettig verlopen. Tijdens de Scout-In verliep de samenwerking dan ook uitstekend en dankzij het positieve eindsaldo wist Melle het voor elkaar te krijgen dat er ook nog budget was om iedereen een leuk aandenken te overhandigen. Tot slot heeft hij zijn systematiek uitgewerkt in een financieel draaiboek waarmee zijn eventuele opvolgers hun voordeel zeker kunnen doen.

Dat de commissie met veel genoegen over zal gaan tot toekenning mag duidelijk zijn.

Voorbeeld 5: de explorers van de Prinses Amalia Groep

Afhankelijk zijn van de voedselbank is geen pretje. Dagelijks spannen de vrijwilligers van de voedselbank zich in om hun cliëntèle tijdig te voorzien van de noodzakelijke levensbehoeften. De gemeente heeft hiervoor een oude loods beschikbaar gesteld waar voorheen de brandweer in zat. Maar die loods is vervallen. Het dak lekt; de toiletten zijn niet meer om aan te zien; de keuken is een puinhoop.

Jan is groepsbegeleider. Zijn buurvrouw is vrijwilliger bij de voedselbank en vaak gaat het daarover als zij een praatje maken. Jan besluit om eens te gaan kijken en schrikt zich rot. Hij aarzelt geen moment en de zaterdagavond daarop treft hij de explorers die opkomst hebben. Hij vertelt ze over het werk van de voedselbank en hun loods en ze maken een afspraak om er met z'n allen te gaan kijken.

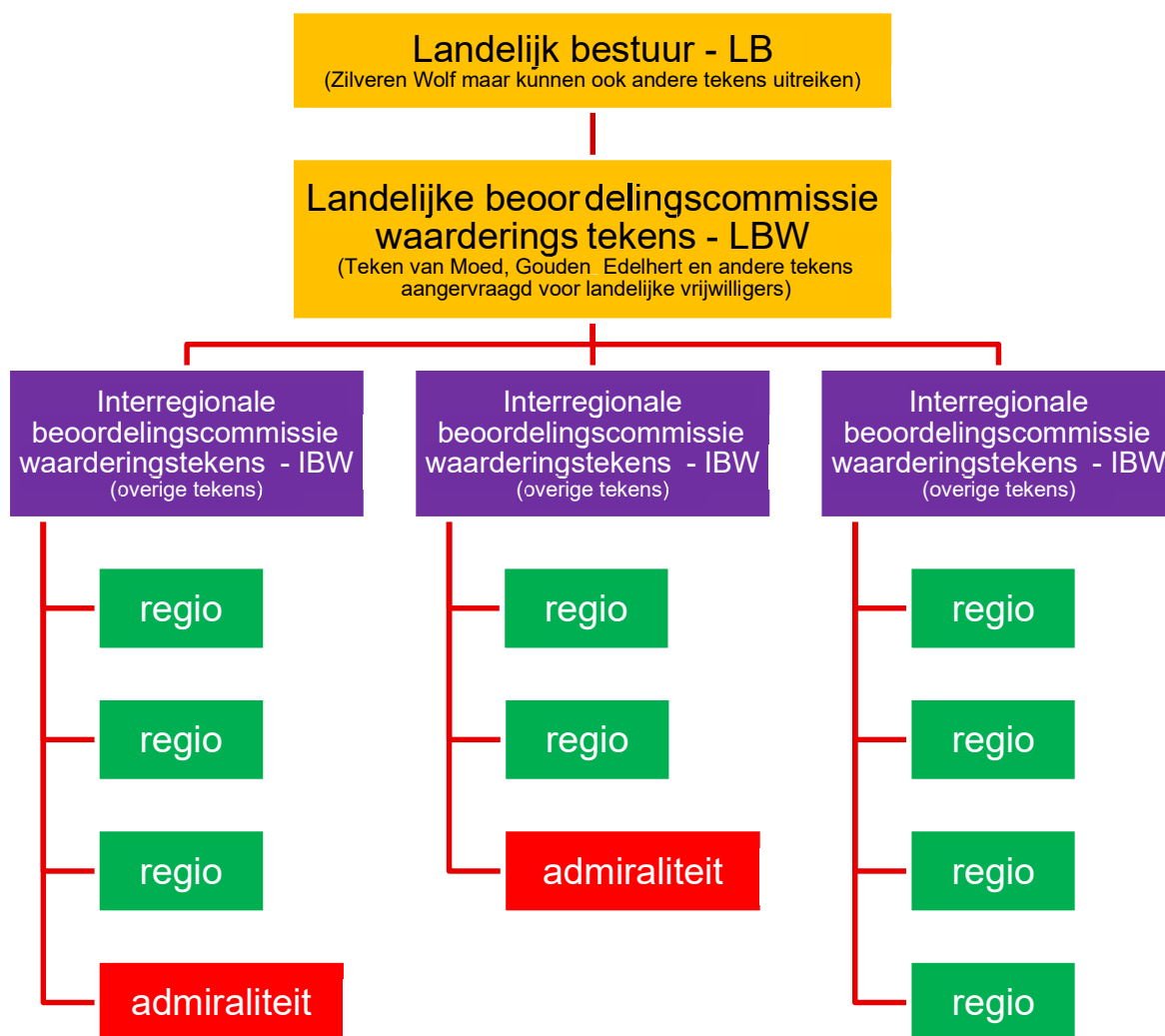
Iedereen is het er over eens: dit kan zo niet! Er wordt een plan gemaakt om de loods op te knappen. De plaatselijke bouwmarkten worden benaderd en zij zijn bereid om gratis materialen te leveren. Acht weekenden wordt er van zaterdag tot en met zondag keihard gewerkt en dan is de loods klaar. Alles ziet er nu piekfijn uit en de vrijwilligers van de voedselbank kunnen hun geluk niet op.

Het bestuur van de groep vraagt bij de interregionale beoordelingscommissie het Teken voor Maatschappelijke Inzet aan. Het zal niemand verbazen dat die IBW dit teken met veel waardering toe zal kennen aan deze afdeling, want het betreft hier echt een uitzonderlijke prestatie met een aantoonbaar positief maatschappelijk effect.

Uit de voorbeelden wordt duidelijk dat het telkens gaat om een aantoonbare bijzondere verdienste, waardoor het functioneren van de vrijwilliger boven het gemiddelde uitsteekt. Het is dus niet de bedoeling (dat mag inmiddels duidelijk zijn) om een waarderingsteken uit te reiken louter op basis van het aantal jaren dat een vrijwilliger actief is. Dus standaard bij elk afscheid een waarderingsteken is niet de bedoeling van deze waarderingssystematiek.

4.4 Werkwijze van- en aandachtspunten voor de commissies

Voor wat betreft de relatie tussen landelijk bestuur; landelijke beoordelingscommissie waarderingstekens en de IBW's is door de landelijke raad op 10 juni 2017 gekozen voor het volgende model:

Dit betekent dat het landelijk bestuur de eindverantwoordelijkheid heeft voor het waarderingbeleid en de daaruit voortvloeiende toekenning. Dit hebben zij gedelegeerd aan het LSC en specifiek aan het Landelijk team HRM. Vanaf maart 2020 valt deze verantwoordelijkheid rechtstreeks onder de directie omdat het HRM team de komende jaren de focus legt op de landelijke vrijwilligers. De landelijke beoordelingscommissie waarderingstekens is verantwoordelijk voor het borgen van een goede uitvoering van het waarderingssysteem. Dit doet zij door:

- Training en inhoudelijke ondersteuning van de leden van de IBW's;
- Coördinatie en inhoudelijke afstemming met de IBW's;
- Signalering van eventueel sub-optimaal functioneren van een IBW (conform het vrijwilligersbeleid) en hierover regiobesturen informeren;
- Coördinatie en afstemming met overige betrokkenen (w.o. ScoutShop, secretariaat, landelijk bestuur, ICT, OTRS);